

*Stvar, ki naj nam
ljuba in draga bo
kakor naše svetlo
oko, je naša slo-
venska domovina
in naša materna
beseda.*

(Anton Martin Slomšek)

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

na posamezni naslov
30 din, na skupni 24 din,
za inozemstvo 72 din,
z Marijinim L. 100 din,
za Ameriko 3 dolare

Štev. položnice 11-806

Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovcih

Izhajajo vsak četrtek za sledečo nedeljo

Naš najboljši mož

Letos dobivajo Slomškove ustanove najvišje priznanje. Zato je primerno, da si ob 140 letnici njegovega rojstva predočimo lik tega velikega moža, ki je tako globoko zaoral v dušo slovenskega naroda.

Slomšek se je narodil 26. nov. 1800, na Slomu pri Ponikvi na Štajerskem. Kdor se vozi z železnico od Pragerskega proti Celju, vidi z železnice lepo, ponosito kmečko hišo. To je Slomškov rojstni dom. Kot najstarejši sin se je moral Slomšek kmalu oprijeti kmečkega dela. Čeprav je Anton dobil še brate in sestre — vseh otrok je bilo osem — so ga starši določili, da prevzame kmetijo. Toda knjige so mlademu Antonu tako prirasle k srcu, da jih je še na njive nosil s seboj. Pri neki taki priliki ga je oče hudo ozmerjal. Ko sta namreč orala in je Anton pogajal vole, je v svoji vnemi privlekel iz žepa knjigo in jo začel prebirati. Ko je to oče opazil, mu je s pristno kmečko modrostjo povedal, da bič in knjiga na njivi ne spadata skupaj. Anton naj bo le kmet, kot se spodobi!

Tedaj je vedoželjni Anton tudi sprevidel, da so vrata v šole pred njim zaprta. Da ni bila mati bolj mehkega srca, bi tudi domači gospod kaplan Prašnikar nič ne opravil. Toda mati je dosegla in oče se je moral vdati: štirinajstletni Anton se je poslovlil in šel z gospodom kaplanom v Celje na gimnazijo. V šoli je tako dobro uspeval, da je bil med prvimi. Šole je nadaljeval v Ljubljani, Senju in Celovcu. Stopil je v celovško bogoslovje, postal duhovnik, opravljal po vrsti dušnopastirske službe: kot kaplan, duhovni vodja bogoslovcev ali špiritual v bogoslovju, župnik in dekan, kanonik, opat celjski in končno škof lavantinski 1846. s sedežem pri Št. Andražu na Koroškem.

V sredo je zagledal luč sveta, v sredo je tudi umrl in končal svoje zemeljsko življenje: 24. septembra 1862 v Mariboru, kjer tudi počiva.

V čem je Slomškova veličina? Zakaj krasi naše domove Slomškova slika, zakaj se nahajajo v naših molitvenikih Slomškove podobice?

1. Slomšek je izšel iz verne in pobožne družine; sam je bil veren in globoko pobožen ne samo, ko je še bil pod domačo streho, ampak je tak ostal preko vseh šol in vseh tujih vplivov, ki jih mogel opaziti na svojih številnih potovanjih. Vnema za božjo čast in ljubezen do ljudstva ga je gnala v bogoslovje, ker je videl, da more svojemu ljudstvu kot duhovnik še največ koristiti. Pobožni in svetniški škof je bil svojim ovcam res zvesti pastir. Sam svetniški, hoče versko obnoviti svojo škofijo. Ljudstvo naj ob živi veri in milosti zaživi drugo, lepše življenje — ne kakor so hoteli takozvani prosvetljenci in jožefinci, da naj človek misli samo na ta svet in skrbi samo za to življenje.

Da bi ljudje res začutili v sebi ta božji klic in zahrepeneli po Bogu, v ta namen je uporabil škof Slomšek vse svoje zmožnosti. Pridigal je tako lepo in prepričevalno, da so ljudje govorili: „Slomšek govori tako, kakor bi rožce sadili.“ Ne samo z besedo, tudi s pisanjem je dvigal svoje ljudstvo. Sestavljal je nabožne pesmi, pisal knjige, molitvenike. Da bi verska obnova bolj uspela, je prestavil l. 1859. sedež škofije od Št. Andraža v Maribor. V Mariboru je ob velikih žrtvah ustanovil bogoslovno semenišče, ki je letos dobilo najvišje priznanje s tem, da je dobilo položaj in naslov Visoke bogoslovne šole ali vseučilišča (univerza). S tem je Slomškovo delo bilo

Naša lovška letala na straži

Zadnji petek je bil v Bitolju s sirenami zopet dan znak za letalski napad. Nad našim ozemljem so se pojavila tri letala in v borbeni razporejenosti letela 5000 m visoko. V Bitolju je bil ta dan zelo lep. Z bitoljskega letališča se je takoj dvignilo 7 naših lovskih letal. Tuja letala so nato naglo spremenila smer, potem so naša lovška letala zasledovala tuja letala do jugoslovansko-grške meje. Ko je prebivalstvo videlo, da je zava-

rovano z našimi lovskimi letali, je zopet šlo mirno na delo.

Zadnje dni se večkrat sliši v Ohridu močno topovsko streljanje od strani grške meje. Nad Ohridskim jezerom in okolico krožijo naša lovška letala. Ravno tako stalno krožijo nad mestom Skopljem naši lovci in stražijo prebivalce. Zato hladnokrvno in brez strahu opravljajo ljudje in uradniki svoje delo, zaupajoč našim letalom.

Tuja letala bombardirala Kičevo

Zadnje nedeljo so neznana letala priletela nad naše ozemlje in bombardirala Kičevo. Poročevalski urad Avala je izdal o tem naslednje uradno poročilo:

„Dne 17. nov. ob 4 zjutraj so tuja letala letela nad Bitoljem in Kičevom. Zaradi živahne akcije (delovanja) naše proti-

letalske obrambe in naših lovskih letal, ki so takoj vzletela, so tuja letala mogla odvreči bombe samo v okolici Kičeva, ne daleč v dveh bližnjih vaseh. Nato so se hitro umaknila in zapustila naše zračno področje. Človeških žrtev ni bilo ter je škoda samo tvarnega značaja.“

Angleški napadi nad Nemčijo

Močni oddelki angleških bombnikov so pretekli teden silovito napadali Berlin. Bombardiranih je bilo tudi 26 nemških letališč in pristanišč v zasedenem francoskem ozemlju. Mnogo nemških ladij je bilo razbitih, naprave za ladje in letala so bile razrušene. V Berlinu so težke bombe razdeležale štiri kolodvore in okolico. Posebno pa je bilo poškodovano letališče v znanem Tempelhofu, ki so ga angle-

ška letala kar zasipala z bombami. Ravno tako so angleška letala napadala elektrarne v Charlottenburgu in Willhelmsortu. Letalske tovarne v Bremenju, skladišče municije v Stavangerju, letališča v Bretaniji in bencinske čistilnice v Hamburgu so bile tudi cilji napadov. Tudi skrivno zatočišče nemških letal v nekem gozdu so Angleži zasipali z bombami.

Nemška letala razrušila angleško mesto

Nemška letala so zelo hudo napadala angleško trgovsko ladjeve. V letalskih bojih je bil brezdvoma najhujši, res črni dan, zadnji četrtek, zvečer ka je priplulo 500 nemških bombnikov nad angleško industrijsko mesto Coventry. Napad bombnikov je bil tako silovit, da so to mesto skoraj popolnoma razdeležali. Vsega skupaj so vrgli 530.000 kg razstrelivnih in zažigalnih bomb. Razumljivo je, da so bili porušeni celi predeli mesta in več

tisoč smrtnih žrtev in ranjencev. Porušena je bila mestna katedrala in stari kraljevi dvorec, knjižnica, pet kinematografov, kopališče, dva velika hotela, dvanajst kavarn in eno uredništvo nekakega lista. Celo pokopališče niso prizanesle bombe. Nemci pravijo, da je bil ta napad na Coventry, samo uvod v dobo, v kateri bodo začeli Nemci povračevati polet Angležev nad Nemčijo. Pravijo, da so zadeli s tem Anglijo na najbolj občutljivo mesto.

Politične vesti

Najznačilnejši dogodek preteklega tedna je bil obisk sovjetskega zunanjega komisarja (ministra) Molotova v Berlinu. Spremljali so ga številni sovjetski odličniki, ki jih je bilo 71 po številu. Razgovori, ki jih

je imel Molotov s Hitlerjem, so odeti v meglo, kajti uradno poročilo je bilo zelo skopo in nič jasnega ni prišlo v javnost. Pravijo pa, da se je najbrž govorilo o Angliji, Balkanu, Turčiji in Japonski. Nemci si hočejo biti namreč

kronano z najvišjim priznanjem. Od osvoboditve sem prihajajo med naše ljudstvo duhovniki, ki so končali svoje bogoslovne študije v tem Slomškovem bogoslovju.

Za vzgojo dijakov je ustanovil Maksimilijanišče v Celju in Viktorinišče v Mariboru — podobno kot imamo pri nas Martinišče v Soboti. Slomšek je vpeljal duhovne vaje, ljudske misijone. Poklical je k Sv. Jožefu pri Celju lazariste kot ljudske misijonarje. Velik zavod šolskih sester v Mariboru, ki so med Slovenci največ storile za dekliško izobrazbo, je posredno tudi Slomškovo delo. Ustanavljal je bratovščine in cerkvene družbe.

2. Kakor na verskem tako je Slomšek deloval tudi na prosvetnem polju. Slomšek je naš največji prosvetitelj in narodni buditelj. Ljubezen do Boga in ljubezen do slovenskega naroda in slovenskega jezika — za to je Slomšek gorel, delal in trpel. Ker takrat še ni bilo ljudskih šol, jih je Slomšek ustanovljal, pisal učne knjige („Blaže ino Nežica“) za učence, začel izdajati „Drobtinice“, ki naj bi bile v pouk in kratek čas. Da bi knjige prišle v roke najširšim množicam

in da bi jih ob zimskih večerih ljudje prebirali, je ustanovil 1860. Družbo sv. Mohorja v Celovcu, ki je do sedaj podarila Slovincem že več milijonov dobrih knjig. Mohorjeve knjige pri nas dobro poznamo. Da so ravno naši Slov. Krajini in našemu ljudstvu bile Mohorjeve knjige poleg domačega tiska edina tolažba, ki nas je dvigala in ohranila do danes, to tudi vemo. Žalostno pa bi bilo, če bi mi sedaj, ko je dobila Mohorjeva družba s sedežem v Celju najvišje priznanje in odlikovanje, to Slomškovo ustanovo zanemarjali. Število Mohorjanov se mora pri nas dvigniti — to bodi naše geslo ob 80 letnici Mohorjeve družbe!

Sedaj torej vemo, kaj nam je Slomšek: najboljši mož slovenske zemlje. Oči je imel uprte v nebo, k Bogu; z nogami pa je trdno stal na slovenski zemlji. Bil je svetniški Slovenec. Sedaj ko se vršijo priprave, da bi bil proglašen za blaženega in svetnika, prosimo Boga za to veliko milost, da mu Cerkev prisodi čast oltarja! Slomšku-svetniku pa priporočajmo v teh razburkanih časih našo domovino!

na jasnem o zadržanju Sovjetov do omenjenih držav. Nemčija in Italija hočeta namreč imeti o tem oziru jasnost preden tvegata napad na Egipt, oziroma osrčje Anglije. Kakšne odgovore so dobili Nemci, javnost ne ve. Pravijo pa, da niso bili posebno povoljni za Nemce. Vsled tega se bodo pogajanja, ki so se začela v Berlinu nadaljevala v Moskvi sami. Nemčija si bo namreč na vso moč prizadevala, da svoj načrt na vsak način izvede z namenom, da prežene Angleže s Sredozemskega morja.

Drugi značilni dogodek preteklega tedna, so bila pogajanja med Nemčijo in francosko vlado. K tem pogajanjem v Parizu je prišel tudi španski zunanji minister Suner. Cilj Nemčije je bil tudi tukaj isti, namreč zapreti pomočjo Španije in Francije Sredozemsko morje pri Gibraltarju in s tem potisniti angleško brodovje proti Egiptu, kjer naj bi se odločila končna zmaga med Angleži in Nemci. Iz tega torej in še drugih političnih dogodkov smemo sklepati, da Nemci in Italjani resno pripravljajo skupni napad na angleški Egipt v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Zato je razumljivo, da se Nemci na vse kriplje trudijo, naj Sovjeti ostanejo lepo pri miru, da bodo lažje izvedli ta svoj načrt. Kako bodo izvedli ta načrt, bodo pa pokazali nadaljni bodoči dogodki.

Anglija se v vseh ozirih naslanja na Ameriko. Ona se tudi sama zaveda, da je njen uspeh v sedanji borbi v največji meri odvisen od sodelovanja Amerike na strani Anglije, Amerika pa sama tudi vedno bolj zagotavlja in obljublja svojo pomoč Angliji.

Japonska pravi, da bo zasedla francosko Indokino. Italijanski listi sporočajo, da bo Japonska v najkrajšem času začela zbirati in orožje. Prvi cilj naj bi bil Sajgon, veliko francosko pomorsko pristanišče na jugo francoske Indokine. Na ta način bi Japonci prišli Angležem za hrbet ob velikem pristanišču Singapur. Potem bi samo po sebi zavzeli velike otoke v vzhodni Indiji.

Antonescu pri papežu. Ob priliki obiska v Rimu je sv. oče Pij XII. sprejel v zasebno avdienco predsednika romunske vlade generala Antonescu. General Antonescu je obiskal nato papeževega tajnika kardinala Maglioneja. Romunski poslanik pri Vatikanu mu je priredil ob tej priliki kosilo.

Italijanski listi se hudujejo na ameriške liste in pravijo, da ameriški listi posvečajo posebno pozornost angleškemu poročilu o zmagah v Sredozemskem morju, češ, da ameriški listi lažejo in bodo Italijani Američanom sami dokazali, kako trda gre Angležem, ne pa Italijanom.

Italijanski listi o Egiptu. Italijanski listi pišejo, da se Anglija na vso moč trudi, kako bi Egipt pognala v vojno proti Italiji, zlasti, tako pišejo, pritiskajo na mladega kralja Faruka. Ob tej priliki italijanski listi izražajo željo, naj bi Bog dal kralju Faruku toliko modrosti, da bi se znal upreti na strani Italije Angležem.

Romunski ministrski predsednik Antonescu v Rimu. Romunski ministrski predsednik Antonescu je pretekli teden obiskal v Rimu italijanskega zunanjega ministra Ciana, italijanskega kralja in cesarja Viktorja Emanuela III. in ministerskega predsednika Mussolinija. Na poti se je ustavil v Ljubljani, kjer ga je pričakal naš ban dr. Natlačen, ki je v svojih besedah podčrtal naklonjenost našega naroda do romunskega naroda, zlasti v sedanji potresni nesreči, ki ga je zadela. Sedaj namerava obiskati Berlin,

Nedela

zadnja po Risalaj

Tisti čas pravo je Jezus vučeni-
kom svojim: Gdā bodete vidili gnū-
sobo opūščenja na svetom kraji, štera
je povedana po Daniel proroki, ki šte,
naj razmi, te naj bežijo na gore, ki so
v Judeji i ki je na strehi, naj nejde
jemat kaj z hiže svoje; i ki je na njivi,
naj se ne vrača domo po svoj obleč.
Jaj pa nosečim i nadajajočim v tisti
dnevaj! Molte pa: naj ne bode vaše
bežanje po zimi, ali na soboto. Ar
bode te velika stiska, kakše je ne bilo
od začetka sveta do eti mao i tūdi je
več ne bo. I če ne bi bili skrajšani
tisti dnevi, ne bi se zveličao nieden člo-
vek, ali zavolo odebranih se skratijo
tisti dnevi. Teda či vam što bode pra-
vo: Glejte, „eti je Kristuš“, ali „etam“,
ne verte. Ar stanejo krivi Kristušje, i
krivi prorocje: i delali bodo velika
znamenja i čūda tak, da se v blod-
nost zapelajo, či bi bilo mogoče i
odebrani. Glejte, naprej sem vam
povedao. Či do zato vam pravili: „Gle-
te, vu pūstini je“, nejte vō, „Glejte v
hrami je“, ne verte. Kak najmre blisk
zide od sunčenoga shoda ino se ska-
že do sunčenoga zahoda: tak bode
i prišestje Sina človečega. Gdekoli
bode mrtvo telo, ta bodo se vkūp-
spravljali jastrebi. Taki po stiski tistih
dnevov sunce potemnej i mesec ne
da svetlosti svoje i zvezde bodo z
nebes kapale i jakosti nebeske se bo-
do gibale i te se prikaže znamenje
Sina človečega na nebi i te do se jo-
kali vsi rodovi zemle: i vidili bodo
Sina človečega priti na nebeski obla-
kaj z velikov jakostjov i z dikov. I
poše angele svoje s trōmpōtov, i z
velkim glasom i vkūp spravijo njegove
odebrane od štiraj vetrov, od visine
nebes notri do njihovih krajev. Od fi-
govoga dreva se pa včite priliko: gda
je že vejka njegova v mēzgi i listje
spūščeno, znate, ka je blūzi leto: tak
i vi, gda te vidili vsa eta; znajte, ka
je blūzi pri dveraj. Zaistino velim vam:
ka ne prejde ete narod, dokeč se vsa
eta ne zgodijo. Neba i zemla prejde, reči
pa moje ne prejdejo. (Mat. 24, 15-35.)

*

„I zbrali se bodo pred njim vsi
narodi i jih bo ločo razno, kak pastir
loči ovce od kozlov... Angeli bodo
izločili hūdobne iz srede pravičnih“.

Tak te! Ločitev se bo vršila edno
v znamenji hūdobije i pravičnosti, ne
pa na primer po rodbini i prijateljstvi,
po bogastvi, plemstvi, po časti ali po
stani, ne po narodih ali kraljestvih.

Vsi pravični brezi razločka pri-
dejo na desno, vsi krivični na levo.
Tū ne bo mite, podkūpovanja, pripo-
ročila, nego samo pravičnost, tista
boža pravičnost, ki je združena z vse-
vednostjov, pred šterov ne nikaj skri-
toga, ka bi se ne razodelo i skrivno-
ga, ka bi se ne zvedilo.

Vpričo vseh bodo angeli odprli
in prebrali knigo življenja vsakoga od
nas. Vsa dobra in vsa slaba dela bodo
vsem očita. Svojih dobrih del se nihče
ne sramuje, slabih pa vsaki.

Strāšen bo te den. Odkrita bodō
pred vsemi očmi brezdna vse člove-
ške hūdobije, ob šterih ne bo izgo-
vora, da bi se krivda zvrnila na dru-
goga. To zvrčanje krivde bodo pro-
bala deca na stariše, tej pa na deco,
žena na moža, on na ženo, podložni
na predstojnike, oni pa na podložne.

Strašen den, den groze, den sra-
mote za tiste, ki so živeli v grehah,
vmrli v njih brezi spokorenja. Še celo
grehi pravičnih bodo v sramoto kri-
vičnim. Glasno jim bodo kričali: Glejte
jih, slabi ljudje so bili, grehom pod-
vrženi, kak vi, pa so vendar rešeni, ar
neso znali samo za svojo človeško
slabost, nego tūdi za božo dobroto,
ki jim je dala sredstva, podpirati sla-
bost s sv. zakramenti, z molitvijov i
zatajevanjem. „Vi neumi ste njih živ-
ljenje meli za nespamet i njih konec
za nečast. Glejte, kak so zdaj prišeti
med otroke bože i njih delež je med
svetniki.“ (Modr. 5.)

Ne pozabimo sledeče: Naša več-
nost bo takša kak naša sodba, naša
sodba bo takša kak naša smrt, smrt
pa gvišno tūdi takša kak naše življenje.

H. D. župnik:

Nekaj o prekmurski družini

Versko življenje. Prekmursko ljud-
stvo je znano preko mej Slov. Kra-
jine, da je verno, pobožno. „Prekmur-
sko ljudstvo je pobožno,“ tako nam
pravijo naši bratje onstran Mure. Ve-
lika večina naših katoliških družin je
še vernih. To versko življenje se med
drugim kaže v vsakdanjih molitvah.
Naši ljudje redno molijo jutranjo in
večerno molitev. Ako zjutraj slišijo
zvoniti Ave Maria, vstanejo in sede
na postelji zmolijo Angel Gospodov.
Ponekod celo otroke zbudijo k molitvi.
Potem se pa zopet vležejo, če
še ni čas vstati. Tembolj molijo na
zvonjenje opoldne in zvečer. Tudi pred
jedjo in po jedi redno molijo. Mnoge
družine vsak večer skupno kleče mo-
lijo rožni venec, kar je gotovo vse
hvalevredna navada, čeprav se na ža-
lost tudi to vedno bolj opuščā. Ob
nedeljah in praznikih gre vsa družina
k službi božji. Le malo je takih po-
sameznikov, ki ne bi redno hodili k
maši. Prav tako je malo takih, ki se
ne bi spovedali vsako leto vsaj en-
krat, dvakrat. Po nekaterih župnijah
se lepo širi pogosto prejemanje svetih
zakramentov.

Vendar upam trditi, da to versko
življenje pri naših ljudeh ni tako glo-
boko doživeto kakor bi iz zunanega
videza smeli pričakovati. Mnogo zuna-
njih verskih vaj, ki jih ljudje še redno
opravljajo, so prevzeli od svojih pred-
nikov, ne da bi jih k temu silila kaka
srčna potreba. Če bi namreč zunanje
vidne verske vaje bile resničen izraz
notranjega duhovnega življenja, potem
med našim ljudstvom ne bi smelo biti
toliko greha kakor ga je. Duhovno bi
moralo biti veliko bolj izklesani, sta-
novitni, pripravljani tudi za velike žrtve,
kadar treba braniti vero in svoje ži-
vljenje po veri. Če bi pobožnost naš-
ega ljudstva bila zares tako globoka,
doživeta, potem bi se naš človek tudi
v nevarnosti moral bolj močno držati.

Zanimivo pa je, da temu dosti-
krat ni tako. To potrjujejo najbolj naši
izseljenci, ki so se zadnja leta v ve-
likih množinah selili v tujino. Šli so
v Francijo, ki je bila velika preizku-
šnja njihovega verskega prepričanja
in stavitnosti v krščanskem življenju.
Sicer jih je nekaj to preizkušnjo do-
bro prestalo, vendar so premnogi po-
kazali, da njihova vera in njihova trd-
nost v krščanskem življenju ni tako
močna kakor se je videlo doma. Tudi
taki, ki so res iz dobrih družin, so
opuščali molitve pred jedjo in po jedi,
ko se je gospodar iz njih nekajkrat
ponorčaril. Prav tako so brez večje
težave opustili nedeljsko službo božjo,
posebno, če so bili posamezno raz-
treseni daleč drug od drugega. Enako
se naša dekleta, pa tudi poročene, niso

dovolj odločno branile pred napadi
pohotnih francoskih gospodarjev. Na-
vadno ni vzdržala niti mesec dni, če je
prišla v tako nevarnost. Seveda so
tudi junakinje, ki so vredne vsega ob-
čudovanja!

Tako nam je tujina pokazala v
precej pravilni luči vrednost verskega
življenja našega ljudstva, naših družin.
Če bi hoteli z besedami izraziti kako-
vost verskega življenja našega ljud-
stva, bi morali povedati nekako tako:
prekmursko ljudstvo je pobožno, ver-
no, če živi med pobožnimi, vernimi.
Če pa pride v brezversko, pokvarjeno
družbo, pade prej kakor bi to pričā-
kovali. V nevarnosti ne vzdrži dolgo.
Tako je na splošno. So pa tudi dru-
gačni primeri.

Kaj je temu vzrok? Navedem
samo dva najvažnejša: 1. premalo po-
znanje verskih resnic in 2. mehka na-
rava našega ljudstva, predvsem do-
linskega.

1. Ne poznajo dovolj lepote, vz-
višenosti, privlačnosti, osrečujočnosti
verskih resnic. Pa tudi ne neizprosni
posledic, ki sledijo iz verskih resnic
za vsakdanje življenje. Kdor pa ne
prode v globine sv. vere, tisti ne
more nikdar okusiti prave sladkosti,
čistega veselja, ki izvira iz sv. vere.
Ne more doživeti, kaj se pravi biti o-
trok božji, imeti Boga za svojega Očeta,
kako sladko je počivati v naročju bo-
žjem, Kdor teh lepot sv. vere ne po-
zna, tisti vere ne more prav spošto-
vati, ceniti, je ljubiti. In če se mu nudi
prilika, da se napije kakega grešnega
veselja, si tudi tisto privoščī, čeprav
ne misli Boga pustiti.

Naše ljudstvo tudi vse premalo
razume, da je nemogoče ostati Bogu
po volji, obenem pa jesti s prepove-
danega drevesa. Dostikrat tako delajo
kakor bi hoteli eno roko ponujati Bogu,
drugo pa hudiču. To se ne bi doga-
jalo, če bi dovolj poznali božje be-
sede: dvema gospodoma je nemogoče
služiti.

Opomba. Ko sem ta članek na-
pisal, sem ga dal prečitatī starejšemu
gospodu duhovniku, ki versko življe-
nje našega ljudstva še veliko bolj po-
zna, kot jaz mlajši, naj bi povedal
svoje mnenje, če ne sodim mogoče
prestrogo? Odgovoril mi je, da je vse
resnica, kar pišem, samo dodal je, da
po drugih krajih Slovenije in po šir-
nem svetu vera tudi nazaduje zaradi
splošnih zmešnjav, ki so objele ves
svet. Razume se, da ne mislim trditi,
da je samo pri nas v Slov. Krajini
tako slabo. Po mnogih krajih je še
slabše. Ker pa pišem samo o prek-
murski družini, zato omenjam samo
naše razmere. (Dalje prihodnjič)

Bogoslovec Štefanec Anton je dotrpel...

Bridko so zajekali v torek 12.
nov. turniški zvonovi, ko se je preselil
domačin *bogoslovec Štefanec Anton*, v
boljšo, nebeško domovino. Kdorkoli
je poznal — in teh ni bilo malo —
se mu je brez dvoma milo storilo
v duši, ko je vnovič v teh trenutkih
v duhu zazrl ljubeznivo podobo po-
kojnega Antona s svojim mirnim, pri-
jaznim značajem, dobrosrčno naravo,
s svojo navdušenostjo in požrtvoval-
nostjo za vse, kar je lepega in ideal-
nega. Razumljivo je, da si je s temi
lastnostmi pridobil veliko priljublje-
nost pri predstojnikih in tovariših.

V torek je torej zatisnil oči, mlad
in tik pred godom sv. Stanislava Kost-
ke, ki je prav tako umrl v mladih le-
tih. Malo poprej so ga pripeljali iz
bolnice pa je doma izdihnil svojo dušo.
Številne množice so ga hodile kropit
in mnogim, mnogim je zdrknila solza
iz oči ob pogledu nanj.

Pogreb, ki je bil v četrtek, je bil
veličasten in je jasno svedočil, kako
priljubljen je bil pokojni Anton, ne
samo pri farnikih, ampak tudi pri to-
variših-bogoslovcih in duhovščini. 18
duhovnikov iz raznih krajev in 26 bo-
goslovcev-tovarišev ga je prišlo spre-
vajat na zadnji poti. Na stotine ljudi
se je zgrnilo ob krsti pokojnega na
domu, ko so se začeli pogrebni obredi,
ki jih je vodil g. *Anton Karo*, duhovni
vodja bogoslovcev v Mariboru. No-

beno oko ni ostalo suho! Kako tudi
bi! Namesto na njegovo novo mašo,
je vsa ta množica prišla na njegov
pogreb — — —

Nato mu je spregovoril v slovo
domači bogoslovec *Skledar Štefan* lepe
besede, ki jih objavljamo na drugem
mestu. Turobno je zadonela nato nad
krsto poslovilna pesem bogoslovskega
pevskega zbora, čigar vneti član je
pokojni Anton vedno bil. Saj mu je
lepa pesem bila nad vse: še zadnjih
tednih je kljub mučni boleznī zapel v
krogu svojih tovarišev marsikatero pe-
sem. Le krčeviti jok domačih in so-
rodnikov se je mešal v napev te poslo-
vilne pesmi.

Nato se je razvil nad vse lep
sprevod. Letos bi ga morala vsa ta
množica spremljati v cerkev v radostni
sreči, med slovesnim pozvanjanjem
zvonov in razgibano novomašniško
pesmijo, sedaj pa je plula nad ljudmi
mrtvaška pesem zvonov in otožen
„Misere“.

Da bi bila vsaj senca te novo-
mašniške sreče, se je uvrstila v spre-
vod šol. mladina, nad 30 deklet-po-
svadbic v belih bluzah in zelenimi
venci na glavi in v rokah namesto
rož, nagrobne vence, sestra pokoj-
nega pa je nesla zeleno krono. Za-
stopani so bili tudi akademiki in di-
jaki. Zlasti je bilo vidnih 5 krasnih
vencev: bogoslovcev, akademskega

društva „Zavednost“, rojaka g. Ter-
boče Ludvika, uradnika Spodnještajer-
ske v Mariboru in dveh boter.

Sv. mašo je daroval g. Karo
Anton ob asistenci (dvorbi) g. *Varge
Ludvika*, novomašnika iz Strehovec in
Petra Robleka, novomašnika iz Solčave
v Savinjski dolini. Na stranskih oltar-
jih sta istočasno maševala za pokoj-
nika g. *Jakob Richter*, ravnatelj Spodnje-
štajerske v Mariboru in domači g.
kaplan *Alojz Kozar*. Bogoslovski zbor
je lepo in ubrano pel.

Na pokopališču se je po konča-
nih molitvah najprej poslovil od po-
kojnika g. Anton Karo, ki je posebno
povdaril misel, kako velika rana za
domače in prazna vrzel za škofijo je
izguba mladega, idealnega bogoslovca
tik pred novo mašo. Sporočil je do-
mačim tudi sožalje prevz. škofa dr.
Ivana Tomažiča, rektorja Visoke bo-
goslovne šole dr. Josipa Hohnjeca in
ravnatelja bogoslovnega semenišča
dr. Alojzija Ostrca.

Nato se je v srce segajočih
besedah spomnil pokojnega domači
g. dekan *Ivan Jerič*, kako sta z vese-
ljem delala skupne načrte za novo
mašo in bi pokojni Anton že bil 22.
duhovnik iz turniške fare. Tako pa je
namesto svoje prve daritve daroval
Bogu svoje življenje. Iz srca so nato
privrele besede bogoslovcu *Puncerju
Francu*, doma iz Braslovč v Savinjski
dolini, ki jih objavljamo na drugem
mestu. Še akademik *Čeh Jožef* iz Ne-
delice je stopil k odprtemu grobu in
ga v duhu evangelija blagoval, da je
našel v teh razrvanih časih lepšo do-
movino. Še nagrobna pesem v zadnje
slovo je zaplula nad odprtim grobom
in grude prsti so zabobnele nad krsto
pokojnega Antona. Turniško pokopa-
lišče pa je postalo z enim grobom
zopet pomembnejše.

*

Pokojni *Štefanec Anton* se je na-
rodil 19. maja 1915. v Bridgeportu v
Ameriki. Klasično gimnazijo je končal
v Mariboru in stopil l. 1935. v mari-
borsko bogoslovje. V tretjem letniku
ga je napadla zavrta bolezen — je-
tika. Iskal je zdravja v bolnišnicah in
zdraviliščih. Ko se je zdelo, da je že
okreval, je smrt nenadoma pokosila
to mlado, mnogo obetajoče življenje.

Naj mu sveti večna luč!

24. november

splošni molitveni dan

Kakor je že bilo objavljeno v
našem listu je po naročilu Pija XII. v
nedeljo 24. novembra — splošni mo-
litveni dan za mir. V zvezi s tem je
lavantinski škof dr. Tomažič razposlal
okrožnico, kjer naroča duhovnikom,
naj darujejo to nedeljo sv. mašo v
trojni namen sv. očeta:

1. da izprosimo večni mir in
pokoj vsem vernim rajnim, ki so
padli v sedanji vojni;

2. da izprosimo tolažbo in po-
moč od Boga: pregnancem, begun-
cem in onim, ki so razkropljeni ali
v ujetništvu in sploh vsem, ki trpijo
in jokajo vsled vojne;

3. da se vpostavi pravičen red
na svetu ter resničen in iskren mir
združi in pobratī vse narode člove-
ške družine.

Naj nas združi ta dan resnična
pokora in iskrena želja, da Bog od-
vrne od naše domovine strahote voj-
ne, ki je že zajela narode okoli nas.
Naj naše skupne molitve izprosijo pri
Bogu za vse narode resničen mir!

Rafaelovi družbi

V „Novinah“ št. 46, na strani 4.
je bilo pod naslovom: „Družba sv.
Rafaela“ med drugim objavljeno tudi
sledeče:

„Horvat Franciška, Noršinci 51.
Na Borzi dela moraš dobiti ešče 87 din,
gde si marke falej zmenila. Javi nam,
gda peneze dobiš.“

Ker Borza dela ni zamenjavala
mark, nima nikomur nič dajati, zato
tudi na njen naslov Rafaelova družba
ne sme nikogar navajati in s tem jav-
nosti dajati napačne informacije.

Šef borze dela:
Kerec Franc, l. r.

Glasi iz Slovenske Krajine

Uredništvo naznanja. Pisarna uredništva se je preselila iz Črensovec v Soboto, Križeva ulica 4. Začasno so uradne ure le vsak četrtek, petek in soboto predpoldne od 8—12 ure. Druge dneve je pisarna zaradi uradne odsotnosti urednika zaprta. Vsi dopisi se naj pošiljajo na omenjeni naslov vsaj do sobote za naslednjo številko. Tudi naročnino pobira uredništvo v Soboti, zlasti za kraje, ki so bližje Soboti.

Zopet rdeči petelin. Rdeči petelin se je prikazal na strehi posestnice Rozalije Lepoša v Domanjševcih. Ogenj je švignil iz podstrešja kjer je bilo okrog 10 stotov sena. Vžgal se je namreč leseni tram ob razbeljeni štedilnikovi cevi, ki je bila napeljana blizu dimnika. Hiša s svinjakom in šupo je zgorela. Hiša ni bila zavarovana, zato trpi posestnica tem večjo škodo.

Kurje tatvine. Kakor naležljiva bolezen se je zadnje čase mnogih ljudi oprijelo neko nagajenje po raznovrstnih tatvinah. Prej je z njih izginjala koruza, krompir in hajdina. Sedaj, ko so polja prazna, pa tatinski prsti kradejo po hišah silje in nosijo iz kukorčnjakov koruzo mnogokrat starim, siromašnim ljudem. Sedaj so se še spravili tudi na kurnike. Tako so med drugimi tudi pretekli teden ponoči odnesli na Hotizi pri Kolmanovih 8 kur iz kurnika. Ker je bil kurnik dobro zaklenjen, so tatovi zlezli od zadaj na streho, sneli nekaj strešne opeke in kar z roko segali po kurah. Ta in pa mnoge druge tatvine po naših vaseh jasno svedočijo, da mora naša oblast oziroma žandarmerija zares odločno stopiti na predolge prste in jih po potrebi skrajšati. Svedočijo pa tudi, da tovrstno delo vestno opravlja naša „nadebudna“ mladina, kar je še najbolj žalostno.

Zahvala. Podpisana družina se ob težki izgubi svojega sina Antona, bogoslovca iz Turnišča, toplo zahvaljuje častiti duhovščini, ki ga je spremljala na zadnji poti, gg. bogoslovcem iz Maribora, posebej še g. A. Karo-tu, spiritualu, za lepe besede ob grobu, g. dekanu Jeriču za poslovilne besede, g. Št. Skledarju, bogoslovcu, g. Fr. Puncerju, bogoslovcu, za nagrobne besede in g. J. Čehu, akademiku, za tolažilne besede; nadalje vsem akademikom in dijakom, vsem darovalcem vencev, rodbini in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti. — Družina Štefanec, Turnišče.

Lepa cerkvena slovesnost. Minulo nedeljo je bila na Kobilju, kjer pastiruje vedno nasmejani g. Koren Ivan, lepa cerkvena slovesnost. Obhajali so Martinovo proščenje. Nad vse lepo in slovesno je pridigal preč. g. Kolenc Ivan, župnik pri Gradi. Slovesno sv. mašo je daroval preč. g. dekan Jerič Ivan, ki nam je pred sv. mašo blagoslovil nov Marijin oltar. Oltar je krasno delo po naši Krajini znanega pozlatařja Zamuda Franca iz Križevca pri Ljutomeru. Tako je cerkev na Kobilju postala lepša in tudi verniki se bodo zatekali z večjim zaupanjem k svoji nebeški Materi Mariji.

povprek, da kmalu ne bomo več znali, kateri del spada k cesti in kateri k Mokošu. Občinski odborniki bodo morali poskrbeti, da se bodo te nizke in blatne ceste drugače zavažale in zavezile, kakor se je to godilo dozdej! Čas bi že bil!

Martinovo proščenje v Martinišču je bilo zadnje nedeljo, 17. novembra. Na predvečer so martinški dijaki uprizorili v prosvetni dvorani igro iz sodobnega življenja: „Ljubezen zmaguje“. Igro so lepo podali. Na dan proščenja so verniki že zjutraj napolnili malo martinško kapelo. Slavno-

Poslovilne besede † A. Štefanecu

Na domu: bogoslovec Št. Skledar.

Nedopovedljivo grenko mi je v duši, ker moram opustiti obljubo, ki sem Ti jo dal, ko si me prosil, naj Ti bom ceremoner na novi maši. Dragi Tonči! To me najbolj žalosti: da Te ne bom mogel videti pred oltarjem — kot Tvoj ceremoner.

Potem bi rad povedal, da me boli ta praznosta sedaj, ko si nas ostavil. Vse: drage domače, svoje prijatelje, tovariše, bogoslovce, znance, sosede — in vse to tiho selišče za Čarnim logom tōrjanskim . . .

Ti že veš, kako me je zadelo, ko sem prispel z Gorenjskega — in Te nisem več našel doma. Odsel si v bolnico, Pisal sem Ti. Pa si mi odvrnil, da Te je pismo ganilo in ga med redkimi hraniš.

Jaz pa sem večkrat šel mimo Tvoje domače hiše, ki jo zdaj zapuščaš, pogledal sem na okna pod brajdami. Ni gal — me je spreletelo. Potem pa sem se prepričeval, da se boš kmalu vrnil.

Saj smo Te vsi tako ljubili. Ti si tiho sedel pod zeleno brajdo, mi Tvoji prijatelji pa smo se veselili, da smo se s Teboj od srca pomenili. Tvoja duša je bila tako plemenito prijateljska! In večeri pri Tebi so bili polni pristrčne topline.

In verjemi, da sem bil do zadnjega prepričan, da bova spet — kot nekoč — hodila skupaj v cerkev, da bova pela mašo nebeški gospe Vnebovzeti na čast . . .

Zdaj pa si nas ostavil. Odsel si med angele v nebo. Zgodila se je — nam neumljiva — božja volja. Kogar ljubimo, tega imamo radi poleg sebe. Bog Te je vzljubil — in Te vzel k sebi.

Dasi nam solze rosijo oči, vendar si Ti, blagopokojni prijatelj, v večnem veselju, kjer je rajska luč in vedno dehteče rože.

Slišim v duhu, kako govoriš domačim: Ne žalujte za mano, jaz sem srečen. Saj je itak bil to moj končni cilj — In čimprej sem ga dosegel, tem bolje je. O, da bi vsi ljudje bili tako srečni, kot sem jaz! — Saj se, draga mati, oče in sestre, vsi vidimo nad zvezdami. Mojo novo mašo, ki bi jo moral letos obhajati, bomo slavili v nebesih, ko se snidemo — in sam Jezus bo med nami.

Tonček! Vidim Te, kako se nam milo smehlaš. Minilo je Tvoje dolgotrajno trpljenje, ki si ga vdano prenašal kakor svetopisemski trpin Job.

Daj Bog, da bi ta procesija, ki Te sedaj sprevaža k hladnemu grobu, a Te je hotela pospremiti k prvi da-

stno pridigo je imel g. Horvat Franc, župnik v V. Dolencih, maševal pa je g. Vojkovič Jožef, mestni župnik v M. Soboti.

Ali ne zadostujejo reklame v slovenskem jeziku? To pride gotovo marsikomu na misel, ko gre v Soboti mimo neke trgovine in vidi poleg slovenske besede tudi s tujo besedo označeno stvar, ki jo trgovec prodaja. Malo čudno to izgleda, saj Sobota menda ni dvojezično mesto, kjer bi bilo potrebno v reklami označevati odjemalcem stvari v dveh jezikih, kakor da drugače nekateri ne bi vedeli, kaj se v trgovini vse dobi. Ali se vam ne zdi, da bi zadostoval napis samo v slovenskem jeziku?

ritvi, vsa zbrala nekoč k nebeški procesiji.

In prosí Gospoda, da bom vreden — tam zgoraj biti Tvoj ceremoner!

Ob grobu: bogoslovec Franc Puncer.

Ko smo včeraj zvedeli za Tvojo smrt, smo se za hip spogledali kakor se spogledajo ljudje, ki pomišljajo, če bi novico verjeli ali ne. Saj smo se morda prav tako težko kakor Ti sprijaznili z mislijo, da moraš kmalu umreti — v razcvetu svoje mladosti.

Videli smo Te, dragi prijatelj, kako si trpel. Morda si opazil kedaj, kako smo utihnili in kako je onemel prešerni nasmeh na naših ustih, če si se nam približal. Kako ne bi? Med nami, ki smo se veselili svoje lepe mladosti, je hodil umirajoč človek. Mlad — kakor mi, z dušo, prelepih načrtov in velikih upov polno — kakor mi, a — umirajoč.

Nekoč pa ni bilo tako. Nekoč je bil naš Tone zdrav in vesel, poln moči in življenja je bilo pred njim. To sem vam hotel reči: svojega življenja ni posvetil Bogu šele takrat, ko je njegova moč že ginevala. Ko je bil poln mladega življenja, se je odločil za duhovniški poklic: Glej, prihajam Gospod, da izpolnim tvojo voljo.

In Vsemogočni je sprejel njegovo odločitev na nam težko umljiv način, a sprejel jo je. Ni čakal, da bi mu mogel darovati svoj prvi novomašni dar, ampak On, ki življenje spremeni, ne pa uniči, je vzel iz naše srede draga tovariša, užaloščenim domačim pa ljubljene sina in brata.

Pa je naš Tone izpolnil svojo življenjsko nalogo kljub temu, da je umrl tako mlad. Postal nam je vzgled, kako je treba svoje načrte podrediti božji Previdnosti. Tudi Ti Tone, bi rad živel. Kako si se boril prva leta za zdravje . . . Zadnje čase pa si bil ves vdan v božjo voljo. Še si sicer vedel, da te Bog lahko ozdravi, a pripravljal si se na smrt. Kako lepo si nam pisal poslednjič: „Samo Bog mi še lahko pomaga — molite zame.“ Kakor pravi pisatelj Klug nekje: „Vem, moja smrt ni več daleč. V dihanju mojih pluč teče njena ura. Samo še eno željo imam, da bi mogel s čistim srcem in jasnim očesom gledati večni božji luči naproti. Kajti tu na zemlji je mračno.“

Tako te užaloščen spremljamo k Tvojemu počitku, brat naš predragi. Ko se vnovič ozelenijo polja, Tebe več ne bo, da bi z nami daroval prvo daritev Bogu Vsemogočnemu, toda vedi, da bo 70 bogoslovcev pogosto molilo za pokoj Tvoje duše in 13 tovarišev-novomašnikov se Te bo spominjalo pri oltarju. — Počivaj v Bogu!

Vesti iz bojišč

Hamburg zopet bombardiran. V soboto zvečer so priletela angleška letala v veliki skupini nad Hamburg, ki so povzročila ogromno škodo in zanelila več požarov. Po drugih mestih pa so uničili petrolejske naprave. Tudi pristanišče Le Havre so angleška letala tako poškodovala, da se je moralo večina prebivalstva izseliti. Istotako je moralo zapustiti to mesto 7000 nemških vojakov.

Grki zavzeli Korčo? Zadnje nedeljo so bile hude bitke v pokrajini okrog Korče med grškimi in italijanskimi četami. O izidu tega boja je grško vrhovno poveljstvo sporočilo, da so grške čete po ogorčenem boju

na nož in bombardiranju prišle do predmestja albanskega mesta Korča. S tem so Italijani izgubili važno postojanko.

Ostra letalska boja med italijanskimi in angleškimi letali. Angleška letala so bombardirala v italijanski mesti Bari in Neapelj. Porušene so bile stanovanjske hiše in ljudi je bilo precej ubitih.

Hitler v Moskvo. Ameriški listi poročajo, da se v političnih krogih širijo vesti o nameravanem sestanku med Hitlerjem in Stalinom v Moskvi. Bajе gre za neke zelo važne dogodke in vsled tega mora Hitler v Moskvo.

Zahvala

Ob izgubi našega predragega

Barbarič Antona

izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so z venci počastili njegov spomin ter skušali lajšati našo bol.

Zalujoči ostali.

Po državi

Naš prometni minister ing. Bešlič v Budimpešti. Jugoslovanski prometni minister ing. Bešlič je prispel s svojo gospo v ponedeljek v Budimpešto. Obisk je zasebnega značaja, Na Trgu junakov je polčil minister venci na spomenik.

Dekle je ugrabil. Neki 26 letni kmetijski sin Tomo, doma blizu Vavraždina, kaj rad pogleduje za ženskami. Posebno pozornost je zbudila zelo lepa 17 letna Jelica iz Stubičke Slatina, pa ona ni hotela o tem nič slišati. Ker se je ji le preveč vsiljeval, ga je nekega dne Jeličin oče vrgel iz hiše. Bil je sicer ogorčen, a vendar ga je Jeličina lepota še bolj privlačevala ter je sklenil, da mora dekle na vsak način dobiti. In res je bila nekega dne Jelica sama doma. Tomo je vdrl v hišo in jo odvedel v Dubravo, kjer jo je imel zaprto. Jeličin oče je takoj zbral skupino ter šel reševati hčerko. Tudi Tomovi prijatelji so zvesto zastražili hišo, v kateri je bila Jelica. Jeličin oče s svojim spremstvom je bil sprejet z grožnjami. Noži so se zablistali in strelji so počili. Da se izogne prestilvanju krvi, je Jeličin oče s spremstvom pobegnil. Šele orožnikom se je posrečilo, da so osvobodili ugrabljeno lepo Jelico, Tomo pa je bil naznanjen sodišču. Smo pač na Balkanu.

Iz drvečega vlaka je padel in se ubil. Bil je to pravoslavni bogoslovec Stojko Sudar iz Pakraca. Mudil se je v Bitolju, a vsled bombardiranja ni mogel več vzdržati ter je odpotoval domov. Preden pa je vlak privozil na domačo postajo, je stopil k vratom. Ker so bila vrata odklenjena, ga je na ostrem ovinku vrglo iz vlaka, padel je na progo, se težko pobil in med prevozom v bolnico umrl.

Vsled žalosti je hotel cigan skočiti v jamo. To se je dogodilo na Gorenjskem v Jesenicah. Sicer nenavaden dogodek, pa vendar resničen. Pokopavali so nekega dne na jeseniškem pokopališču cigana. Pogreba se udeležilo zelo veliko število ciganov. Iz občinskega stanovanja se je razvil spredov, kakor so pač naši sprevodi: najprej križ, venci, ciganska godba, tamburaši, za temi so nesli krsto, v kateri je ležal mlad, 22 letni cigan, za njim pa dolga vrsta ciganskih sorodnikov in znancev. Na pokopališču ob grobu je godba zaigrala cigansko žalostinko. Med godbo in molitvami ob jami pa je ves čas krčevito jokal brat pokojnega cigana ter je hotel na vsak način skočiti v jamo za njim. Zato se je trgaj iz rok sorodnikov, ki so ga komaj držali. Vrgel se je kar na tla, kar je seveda povzročilo veliko zmešnjavo med pogrebci. Borba je bila tako huda, da se je cigan onesvestil in šele v bližnji gostilni je ob kozarcu vina prišel zopet k zavesti. Kljub vsemu je vendarle ta pogreb lepo pokazal, kako tesno so med seboj povezani člani ciganskega rodu.

Nemci preseljujejo Francoze iz Lorraine v notranjost Francije. Nemške oblasti so izdale odlok na francosko govoreče prebivalce v Lorraini, od Nemcev zasedenega ozemlja, naj se preselijo ali na Poljsko, ali pa v notranjost Francije. Jasno je, da so si Francozi raje izbrali Francijo. Sedaj se jih je preselilo iz Lorraine zelo veliko. Vsak dan jih je prevažalo 5 do 7 vlakov. Francoska vlada v Vichyju je ob tej priliki uradno objavila svoje obžalovanje, da so bile francosko govoreče družine prisiljene se izseliti iz svojega ozemlja.

Za novo sezono prinašamo

RADIOAPARATE

Minerva, Orion, Körting, Sachsenwerk, Hornyphon, Mende, Braun, Graetz, z dvoletnim jamstvom.

Baterijski aparati so opremljeni z D elektronskimi, delujejo brez akumulatorja. • Predvajanje aparatov brezobvezno - ceniki franko.

Dolgoročno odplačilo!

RADIO NEMEC
M. SOBOTA

Znano je blato v Bakovcih in znane so slabe ceste v tej naši vasi. Toda letošnjo jesen smo v tem oziru na naših cestah doživeli poseben blagoslov. Mokoš skoro vso jesen namaka ceste in tovorni avtomobili, ki vozijo šoder v Soboto, jih orjejo vse

Sresko načelstvo v Lendavi, dne 9. nov. 1940.
II. št. 8942/67.

Maksimiranje cen in določitev brutto zaslužka.

Na osnovi čl. 1 in 2 uredbe o kontroli cen v nadrobni prodaji Sl. l. št. 74 od 4. IX. 1940. in na podlagi pooblastila kralj. banske uprave dravske banovine v Ljubljani VIII. K št. 511/40 določam za območje sresa Lendava naslednje dopustne najvišje brutto zaslužke pri prodaji blaga na drobno:

- a) Specerijsko in kolonijalno blago:
1. Za koruzni zdrob, koruzno, rženo in ajdovo moko ... 10%
 2. Domače testenine (makaroni, špageti) 12
 3. Jajčne testine ... 15
 4. Riž ... 12
 5. Kava, kavni surogati, čaj, kakao ... 20
 6. Jedilno olje vseh vrst, razen v kantah po 5 kg ... 15
 7. Milo vseh vrst ... 15
 8. Sveče vseh vrst ... 15
 9. Mast a) domača kg 26—din. b) standardizirana uvožena ... 10
- b) Manufakturno blago:
10. a) za blago pri en gros ceni do vključno din 10— za 1 m ... 15
 - b) za blago pri en gros ceni do vključno din 12— za 1 m ... 20
 - c) za blago pri en gros ceni nad din 12— za 1 m ... 25

- c) Galenterijsko blago:
11. Sukanec vseh vrst, razen sylenega 15
 12. Volna za šivanje in pletenje ... 20
- c) Železniško blago:
13. Sekire, lopate, krampi, kose, srpi, motike in valjena žica ... 20
 14. Železo, palično vseh vrst in fasonirano izvenzmi U in T travers ... 15
 15. Žebiji vseh vrst ... 20
- d) Stavbeni material:
16. Opeka vseh vrst ... 15
 17. Gradbeni les ... 15

- e) Razno:
18. Za kože vseh vrst (sur. kože in usnje) 20
 19. Premog ... 15
 20. Galica ... 15
 21. Rafija ... 15
 22. Kositer in bela pločevina ... 20

V odločbi II. št. 5664/40 maksimirane cene ostanejo v veljavi, povišana je cena domačih masti na 26 din in določeno brutto zaslužek za uvoženo mast. Za standardizirano uvoženo mast mora imeti vsak prodajalec na drobno račun grosista z navedbo angro cene in odobritve te cene po kraljevski banski upravi.

Vsi trgovci morajo imeti na vidnem mestu izveščeno to odločbo in cenik artiklov, ki stoji pod kontrolo, v katerem bodo po gornji odločbi izračunane cene na drobno. Trgovci ne smejo prodajati nad odobreno ceno, niti ne blago slabše kvalitete od drugih trgovcev.

Efektivna nabavna cena se dobi, če se ceni robe po fakturi trgovca na debelo ali fabrike dodajo stroški pakovanja in prevoza do mesta trgovine maloprodajalca in vse mestne dajatve, kolikor obstojijo.

Emblažne, prevozne stroške je dopustno prišteti k angro ceni le če jih je trgovec na debelo dejansko v fakturi zaračunal. I-to velja tudi glede prometnega davka. Če grosist

Kako se godi našim v Franciji?

Kraljevska banska uprava je poslala pod brojom VI/32012/1 od 6. novembra vsem sreskim načelstvom, upravi policije v Ljubljani, predstojništvu mestne policije v Mariboru, Celju in Kranju, policijskimi komisariati na Jesenicah, javnoj borzi dela v Ljubljani, ekspozituri javne borze dela v M. Soboti, družbi sv. Rafaela v Ljubljani in Črensovcih, zvezi polj. delavcev v Soboti, komisariatu obmejne ino železniške policije na Rakeki poročilo od naših delavcev v Franciji, štero je poslalo kraljevskoj banskoj upravi ministerstvo za socialno politiko v Beogradu. V tom poročilu se naznanja sledeči:

Ministerstvo za soc. politiko že pred ednim mesecom poslalo uradnika v Marseille, da vredi transporte delavcov ali za na delo v Franciji, ali na delo v Nemčijo, ali pa za povrnitev v domovino. Delavci se povrnejo brčas skoz Rakek domo.

Pri naših izseljencih je ostao mil.

g. Valenčič duhovnik v Ljevinu na Francoskom, potem naš učiteo Jankovič v Chaumonti ino učiteo Anton Šlibar v Parizi. Kraljevska banska uprava je naprosila ministerstvo soc. politike, naj iz izseljenskoga fonda pomaga našim izseljencem v Franciji.

V departmentih, Moselle, Meurthe, et Moselle, Bas-Rhin i Haut-Rhin, štere kraje so zasedli Nemci, je ostalo naših delavcov okoli 1500, vnogi že delajo, neštorni so se odselili prostovolno v Nemčijo, neštorni so pa še brezposelni. Gda do se smeli vrniti naši delavci domo, bomo že objavili v Novinah. Pripomnimo tu, da pisma ne morejo prihajati v tisti del Francuske, štere majo Nemci zasedene. Zato pa potrpite, dobite že odgovor od vaših pa tudi te je vidili na srečnom domi, gda se dovoli dopotovanje v domovino. Če što šče kaj več zvediti, se lejko obrne na gornje naslove, šterim je banovina poslala poročilo.

ZALAR MARIJA: Gospodinja pita perutnino.

Spočetka pitaj po dvakrat na dan, zjutraj in večer; opoldne in popoldne daj pa v kijun žlico olja ali masti in v drugi pavzi smetane ali mleka. Spočetka pitaj manj, pozneje lahko bolj nabašes. Nikdar pa naj ne bo krof trd kot kamen in če si res dala preveč, vlij slane vode v kijun in krof rahlo masiraj s prsti, da se vsebina omeħa. Nikdar v smoħke ne vmešaj ajdove moke, ker se v krofu zelo napne, skoro vsakega pitanca konča. Spočetkom svetujem med zrnje kuhan krompir, ki sicer ni izdaten, a prepreči pogin, če je preveč nabasan ptič ker krompir gre hitro naprej in omeħa krof. Celu olupki dobro služijo v to. Purani so posebno fini, če jih pitaš z orehi, ki dajo v jedru zrnje in olje, v lupini pa prebavo. Nekatero gospodinjje dajo prvi dan eden cel oreh z lupino poleg hrane zrnja, drugi dan dva oreha, tretji dan tri in tako do 30 dni vsak dan po en oreh več in vedno manj zrnja. Druge pa takoj 30 orehov vsak dan skoz en mesec in nič zrnja. Oboje je dobro. Za pitanje se vzamejo najmanjši in težki, a presušeni orehi. Vsak oreh se zmoli v vodi in vsak posebej porine v žrelo ter s palcem in sredincem poriva rahlo v krof. — Za pitanje vzemi vedno le krepke, močne vesele, poskočne domače ptiče in osobito ona, ki radi zobjejo, ker, če ptič že na dvorišču pri zobanju zaostaja, bo vsled pitanja kmalu onemogel. Kot človek, tako tudi ptiči nimajo vsi dobre prebave. To opaziš že prvi dan.

trgovci nadrobno dovolj popust (rabat), ga mora detaljist od fakture odračunati.

Radi ureditve racionalne prodaje blaga naj trgovci onemogočijo kupičeuje potrebnejših predmetov po prebivalstvu. Konsumenti naj živila nakupujejo le pri svojem trgovcu. Prodaja olja se omejuje v toliko, da sme zaenkrat trgovec prodajati na osebo 1/4 litra olja.

Kontrola nad pravilnim izvrševanjem gornje odredbe ter višino dopustnega dobička se bodo izvrševala po posebnih določenih

Koruzo vedno namoči v slani vodi. Štrukeljčke pomakaj tudi v mleko, vodo ali raztopljeno mast. Stara, slaba mast je tudi dobra. Ostanke mesa dobro služijo ali čreva, oprana seveda, od drugih ptičev, ki ste jih kralji. Kuhana svinjska kri, sir, vse lahko v moko zmešaj in narediš testo iz katerega delaš štrukeljčke. Naj bodo za mezinec dolgi in debeli, da se ptič ne muči. Če lepo ravnaš s ptičem pri pitanju, se bo na to rad navadil. Pisčance le zapro in jim dajo mleka. Po 8 dneh so zelo lepi, meso je mehko, fino. Kokosi in petelini pitajo do 8 dni. Rance pitajo 14 dni. Gosi pitajo 3—4 tedne. Sol v hrani jim daje lepa, velika, bela jetra. Purane pitajo 3—4 tedne. Purana pitajo le po enkrat na dan, ker ima velik krof.

Če so zdravniki in naravoslovci tudi protivniki pitanja domače kuretine, se bo ta navada obdržala, ker pitana kuretina je najboljša jed, ki jo za praznik moreš postaviti na mizo. Le ne silil preveč hrane v želodec ptiču, polagoma pa se tudi zredi. Pravilo velja: Da je le nekaj v krofu, to zadostuje, to ima dovolj za prebavo, — mleko in mirno ležišče, — pa se gotovo zredi. S potrpljenjem pitaj, ne skušaj v enem dnevu vse stlačiti v ptiča, da to ne plačaš z izgubo istega. Vedi, da ne smeš nikdar toliko pitati, da bi bil krof napet, ker se razredčena hrana napne. So izjeme, ko ptič res to prenese, a zanesljiva je srednja mera.

organih, ki bodo imeli pravico dostopa v trgovske lokale ter bodo smeli pregledati vse poslovne prostore, zaloge in poslovne knjige (zlasti kontrolno knjigo) in korespondenco ter se jim bo moralo dati vsa potrebna pojasnila.

Prekrški te odredbe se kaznujejo z zaporo do 30 dni in denarno kaznijo do 5000 Din. Krivce lahko vsak prijavi, prijavitelj dobi denarno nagrado od izrečene kazni.

Sreski načelnik: Grabrijan s. r.

Družba sv. Rafaela

v Črensovcih naznanja:

Grah Jozefa, G. Petancl 83. Prijavila si 90 in ne 100 mark papirnatih. Javi nam, kakše maš. Kelko bo mogoče, včinimo.

Ciglar Franc, Borejcl 36. Kak si mogo čteti v Novinaj papirnatne marke od 10 RM. više ne zmenjavajo. Te se čuvajo pri Putniki i če najde kupa za nje, so se odajo. Je vüpanje, da se odajo.

Vojaški pozdrav.

Narednik razlaga novincem, kako morajo pozdravljati:

„Če si v vojaški uniformi v sobi ob oknu in mimo okna pride oficir, ga „propisno“ pozdraviš Če pa morda še nisi oblečen, se skriješ za okno.

Lazar, kako pozdravlja vojak v sobi?

Novinec Lazar se po vojaško odreže:

„Z ostrim pogledom, nato pa se skrije.“

Razglas.

Občina Poljana bo na podlagi seje občinskega odbora z dne 12. novembra 1940. oddala na javni dražbi v najem občinsko gostilo v Veliki Polani za dobo treh let. Dražba se bo vršila v nedeljo dne 1. decembra 1940 popoldne ob 3 uri v občinski pisarni v Veliki Polani. Vsak zainteresent mora pred početkom dražbe položiti 800 din kavicje v občinski pisarni.

UPRAVA OBČINE POLJANA.

Tajnik: Predsednik:

Balažic Franc s. r. Jaklin Jožef s. r.

I 511/40

Dražbeni oklic

Dne 30. decembra 1940 ob 11. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 22 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Dolina vl. št. 304 pod B 30: polovica parc. št. 168/2 travnik, polovica parc. št. 274/b njiva in travnik, polovica parc. št. 354/a njiva, sedaj vinograd in polovica parc. št. 354/c njiva, sedaj travnik.

Cenilna vrednost: Din 3-078-75

Najmanjši ponudek. Din 2-050—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem opozarjamo na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II. dne 11. okt. 1940.

MATIJA MALEŠIČ:

K r u h

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

Časar dvigne pogled in karajoče pogleda Sukiča.

„Pogodba se tiče določenih oseb, drugih se prav nič ne tiče!“ mrmra Ritoper. „Beri, Časar!“

„Če misliš z Ivanom Sukičem mojega sina...“ vstaja Sukič.

„Saj ga ni tu!“ meni nekdo od mize pri peči. Časar bere s povzdignjenim glasom: „Palir Ritoper se zavezuje, da izplača za vsak mesec dela, izvzemši mesec julij, to je žetveni mesec, Miklošu Horvatu, Andražu Sotliču, Ivanu Sukiču...“

„Ali je to moj sin?“ Sukič se obrne do Ritoperja.

„Beri, Časar!“

„... v silju torej! Miklošu Horvatu, Andražu Sotliču, Ivanu Sukiču...“

„Vragá!“ Sukič udari po mizi s pestjo, da odskočijo kozarci. „Ali ne zvem, kdo je tá Ivan Sukič, ki ga imenujete v pogodbi?“

„Beri, Časar!“

„Ali misliš mojega sina kupiti za to beraško plačo? Moj sin ne strada kruha! In ne pojde s teboj, ti...“ Sukič ne izreče besede, ki mu je na jeziku, stopi k Ritoperju in mu zre izzivajoče v oči.

„Časar, beri!“

„Ivana Sukiča, mojega sina, ni v sobi.“

Časar bere.

njegovemu smehu, vsi pa so pod vtisom njegovega suhega smeha.

„Lahko je ljudem, ki sede na ameriških dolarjih — težko nam, ki hrepenimo po belem kruhu! In ga moramo iskati po daljnih deželah in čakati na goste. Beri, Časar! Kaj ve človek, ki sedi na dolarjih, kaj smo mi, palirji, goričkim revežem? Dobrotniki...“

Časar hoče srati.

„Dobrotniki?“ Ko risa si gledata Sukič in Ritoper v oči.

„Beri, Časar!“

Časar bere.

Sukič udari z nogo ob tla. „Za siná mi je — kaj vse drugo! I samemu hudiču moraš v risu podpisati pogodbo, da mu prodaš dušo. Podpisati pogodbo, da veš, Ritoper! Brez pogodbe pa ne drži ni hudiču!“

„Časar, beri!“

Časar bere.

„Ivan Sukič pa ne podpiše tvoje pogodbe!“

„Podpiše jo!“ Sunkoma dvigne Ritoper pogled s pogodbe in upre svoje sive oči v Sukiča. Tretjič se Sukič suho zasmije. „Jaz da bi podpisal tvojo pogodbo? Kaj se ti blede? Edini Ivan Sukič sem v sobi!“

„Tvoj sin jo podpiše!“

„Moj sin ne podpiše! Saj ni niti poslušal, kako sramotno ceno mu ponujaš za njegove mlade sile. Še hudič bi dal več!“

Ritoperju drhte nozdri in ustnice. „Pogodbo tvoj sin podpiše!“

Sukič prezirljivo pogleda Ritoperja in se ozre po sobi, da bi našel oči, ki bi mu pritrjevale.

Časar naglo dokonča in sede. Saj ga skoro nihče ni poslušal, vsi so sledili Sukičevemu in Ritoperjevemu razgovoru.

Ritoper vzame pogodbo v roko, jo preleti z očmi in podpiše. „Veren!“ Stisne mu peresnik v desnico in odhiti v vežo.

Veren si prebere, koliko silja dobi, preračuna v glavi, kaj je napisano in počasi in premišljeno podpiše.

„Mikloš Horvat!“ kliče Časar in mu nudi peresnik v desnico.

Horvat razgrne pogodbo po mizi in jo začne brati.

V veži se trudi palir: „Ivan, podpisati moraš pogodbo! Za vseh sedem mesecev smo napisali.“ Prijateljsko položi Ritoper Ivanu roko na ramo in mu pogleda v oči.

Ivan se zdrzne in ga zmedeno pogleda.

Ritoper vidi, da boj še ni dobojevan. „Stari sitnari! Ne boj se, Ivan! Bodi fant! Za tako dekle kot je Ilonka!“

Ko v mrzlici ga gleda Ivan.

„Poznam svet in mlade ljudi. Kaj nisi še opazil, kako jo požirajo z očmi, kamorkoli se prikaže? Tudi na Ogrskem ne bo drugače. In... in... no, saj me razumeš! Mlada je Ilonka, lepa in neizkušena...“

Ivan se stresa in hlastno otrese Ritoperjevo roko s svoje rame.

„Na tvojem mestu in če bi bil Sukičev Ivan, bi je ne pustil izpred oči...“

Z odločnimi koraki stopa Ivan v gostilniško sobo.

„Podpiši! Radi nje! In navkljub staremu podpiši za vseh sedem mesecev! Če ne uvidi sam, kak biser je Ilonka, mu odpri siloma oči!“ šepeta Ritoper.

Ivan obstane pri vratih. Bled je, nemirno bega njegov pogled po zakajeni gostilniški sobi, ogiblje se sršočih očetovih pogledov, išče Ilonkinih oči.

Tiho je v sobi. Pero, ki ga vodi okorna in ostarela Horvatova roka, škrtá po papirju.

„Andraž Sotlič!“ kliče Časar.

Andraž podpiše, kratko in odločno, ne prebere pogodbe, ozira se, komu naj ponudi peresnik.

„Ivan Sukič!“

Pajka je bilo čuti, da pleza kje pod stropom po svojih mrežah, taka tišina napolnjuje sobo.

„Ali jaz?“ vpraša stari Sukič in se obrne k Časarju in Ritoperju.

Ivan skuša ujeti Ilonkin pogled, toda se mu ne posreči. Ilonka skriva svoj obraz za materin hrbet.

„Podpiši!“ mu šepeta Ritoper na uho in ga porine od vrat. „Nalašč!“ (V drugo naprej)